Budapest, 1920. * XLII. évfolyam 133. (14,246.) szám. Péntek, junius 4.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre .... 280 K — f
Félévre .... 140 „ — „
Negyedévre .... 70 „ — „
Egy hóra .... 25 „ — „
Egyes szám ára helyben, vidéken és pályaudvaron 1 korona.
Hirdetés és apróhirdetés díjszabás szerint.

PESTI HIRLAP

Kiadótulajdonosok: LÉGRÁDY TESTVÉREK.
SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: Budapest, V., Vilmos császár-út 78.
FIÓKKIADÓHIVATAL: Budapest, VII., Erzsébet-körút 1.

A békeszerződés aláirása.

Az aláirás nem belenyugvás. Ezzel tisztában van az entente tanácsa is, különben Millerand miniszterelnök nem helyezte volna kilátásba a békeszerződés aláirása előtt a határok kiigazitását az igazság elvei szerint. Nagy ellenségeink érezték az ellenünk elkövetett békeszerződés igazságtalanságait; de kis szövetségeseikkel kötött szerződéseikben, tájékozatlanságból s félrevezetve, előzetesen már lekötötték magukat; ezért azt a jogi formulát eszelték ki, hogy most formálisan aláiratják a szerződést, de reviziójára rögtön megjelölik első fórumnak a jóvátételi bizottságot s másodiknak a népszövetséget. Ezeket az „enyhitő körülményeket" előre kell bocsátani azon a szomoru napon, amikor a kormány képviselője Versaillesban aláirja a békeszerződést.

Két okunk is van hinni a határkiigazitásban. Az első az, hogy az entente igérte. A második pedig — ha az elsőben csalódnánk — a saját erőnk, melyet növelni és ujjászervezni legelső kötelességünk. Kis ellenségeink még az utolsó pillanatban is gáncsvetéssel próbálkoznak Párisban ellenünk. A rágalmazás privilégiumát azonban abban a pillanatban elveszitik, mihelyt a magyar békeszerződés alá van irva. Mert ettől a pillanattól kezdve Magyarországgal szemben senki sem viselkedhetik ellenség gyanánt, minket is meghallgat a világ, velünk is közvetlenül érintkezik s nem vagyunk kirekesztve a civilizált népek forgalmából. A rettenetes békeszerződésnek ezt az egyetlen jó következményét legnagyobb elkeseredésünkben sem lehet lekicsinyelni. A fődolog most az, hogy végre-valahára béke van, hogy megszünt az öldöklés, mely 1914 óta annyi milliót sirba vitt.

A világháboru ránk nézve csak most szünt meg, mert a blokád s részleges megszállás az éhhalálhoz közel vitt. A kormány kötelessége és az egész nemzet egyetemes érdeke, hogy a békeszerződés fölötti siránkozásunkból azonnal térjünk át a pozitiv munkára, erőnk gyarapitására s országunk ujjáépitésére. A békejavitó és területvédő munkának két irányát látjuk magunk előtt. Az egyik számit az állitólagos jóakarattal s azt igyekszik realizálni, kézzel foghatóvá tenni. A másik pedig az ultima ratiora is számitva, a jövendő esetleges kényszerü nagyobb küzdelemre egy táborba tereli, szervezi a nemzeti erőt s ébren tartja az integritás iránti érzéket. Mindkét irány feltünést kerülő, nem külsőségekben megnyilatkozó, frázismentes, komoly, reális munkát igényel. Jó lenne erre átszervezni az egész közvéleményt a sajtóval s a nemzetgyüléssel együtt. Többet kellene titokban cselekedni, mint nyilvánosan vitatkozni. Dobbal verebet fogni s dikciókkal területet visszahóditani nem lehet. Erre a köteles 8 órai munkaidőn tul mindenkinek még egy órát ingyen kellene dolgozni. De hányan dolgoznak Magyarországon 8 órát is? A termelő munkán kezdődik a területvédelem s a békejavitás. Azért a legfőbb kötelessége annak a kormánynak, mely a nyomoruságos békeszerződést aláirta, a béke első percében megtenni a lépést közvetlen szomszédainknál és minden más államnál is a normális forgalom meginditására s ezzel a nyomor enyhitésére, a valuta javitására, a belső viszonyok konszolidálására. Szén, fa, nyersanyag, ruha, liszt, zsir s egyéb élelmiszerért irták alá a szerződést; tehát induljon meg a forgalom, hogy legalább pillanatnyilag igazolható legyen a kormány eljárása az aláirásnál. Elviselhetőbbé kell tenni az életet. Csak ezzel lehet megnyugtatni a kedélyeket s ezzel lehet visszaállitani a normális állapotokat, a jogrendet, az élet- és vagyonbiztonságot. És értsék meg a politikus urak, sőt a társadalom minden rétegével is értessék meg, hogy junius 4-ikén véget ért a világháboru, tehát a magyarok is szüntessék be a magyarok ellen vivott háborujokat!

A magyar megbizottak Versaillesbe érkeztek.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Versaillesből: Dr Benárd Ágoston miniszter, valamint Drasche-Lázár Alfréd rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, a békeszerződés aláirásával megbizott két magyar meghatalmazott, junius 3-án délelőtt ideérkezett.

Rubinek nyilatkozata.

„A béke aláirása nem halált, hanem munkát jelent."

Csütörtökön tartotta meg ezrekre menő tömeg jelenlétében a kisgazdapárt makói nagygyülését. *Rubinek Gyula* földmivelésügyi miniszter beszélt, aki megállapitotta, hogy a holnapi nappal Magyarország történetében uj korszak indul meg egy szebb jövőre való kilátással. *A béke aláirása nem halált, hanem munkát jelent. Reményteljes jövő áll előttünk.* Ha ellenfeleink reánk is fogják, hogy országunk a hódoltság és a munka országa és mi az igazunk mellett kitartunk, *megérjük eszményeink diadalát.* Majd *a társadalmi békére* tér ki, amit gazdasági uton lehet csak elérni. *Minden embernek meg kell találnia boldogulását.* Ezt megfelelő törvényhozási intézkedésekkel kell biztositani. Majd *a nemzeti demokrácia* és a *tekintélyek tiszteletének szükségességét hangoztatta.* Arra a munkára hivta föl a megjelenteket, amit az uj korszak megkiván és amelynek nyomán kultura és gazdasági jólét fog fakadni.

Román, cseh, szerb fenyegetés.

Páris, jun. 3. (*A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.*) Románia, Csehország és Szerbiának a békekonferencián való képviselői a Magyarországgal való békeszerződés aláirása előtt jegyzéket készitettek, amelyben azt mondják, *hogy ha Magyarország a békeszerződés aláirására nem küld ki felelős államférfiut, ugy hogy a ratifikálást biztosra lehet venni, Románia, Csehország és Szerbia haladéktalanul megtesznek minden intézkedést, hogy Magyarország kertelléseinek véget vessenek.*

Husz millió ajkon fölcsendül: Hazádnak rendületlenül...

Urnapi ünnepségek. — Mise és körmenet a Várban. — A Vörösmarty-Petőfi-szobor, a Honvédemlék és a Kossuth-mauzoleum megkoszoruzása.

Az élő kenyér, Krisztus testének ünnepe, amit Urnapjának nevez a magyar kereszténység, mindenkor a legméltóságosabb szertartása a katolikus egyháznak. De soha fölemelőbb, soha magasztosabb az utolsó vacsora óta nem volt hivő népek életében ez az ünnep, mint nekünk, szomorkodó magyaroknak ma, az integer Magyarország elsötétült napján. Akkor a kereszt tragédiája követte a kenyérszegést, holnap a mi sorsunk telik be Párisban. És sáppadtan, elesett szivvel, szikkadt agygyal indultunk el ma az Oltáriszentség mögött ünnepi körmenetre. Szomoruan zengett az ének az ajkakon és láttuk egymás arcán, hogy nem akarunk a holnapra gondolni. Csak amikor a zöldlombos oltároknál térdre hullva imádtuk a dicsőséges test titkát és epedő szivünket megihlette a János evangelista lelke: akkor, ott az Isten tiszta kék ege alatt magasra lobban hitünk lángja és éhes reménytünk megelégült az Ur szavával: Az én testem valóban étel . . . Az égből szállott szent kenyér, a magyarok Jézusának ajándéka hivott magához a kétségbeesés mélysége mellől. És amig felzugott a Tantum ergo, görnyedt, bús mellünkből már repült a szivünk föl, föl a menyország felé: élni fogunk, ha meg is öltek bennünket, föltámadunk, ha holnap el is temetnek.

Ez volt a lelke ma Pest-Buda népének, mely már kora reggel ünneplő ruhában sietett a templomokba imádni az Isten fiát és résztvenni a körmenetekben és tüntető felvonulásokban.

A koronázó templom előtt a Szentháromság-téren már kora reggel helyet foglalt a nemzeti hadsereg egy diszszázada. Az érkező előkelőségek fogadására Mattyasovszky György főkapitány és Beniczky Tamás rendőrfőparancsnok jelentek meg a kivezényelt diszruhás rendőrök élén. Félkilenckor érkeztek meg a templom elé *Horthy Miklós* kormányzó felesége és Paulette leánya, a kormányzó képviseletében *Simonyi-Semadam Sándor* miniszterelnök, akivel együtt jött Bárczy István miniszteri tanácsos is. Kevéssel később érkezett meg *Ferdinándy Gyula* igazságügyminiszter, báró *Korányi Frigyes* pénzügyminiszter, *Huszár Károly* volt miniszterelnök, gróf *Zichy János*, majd feltünt gróf *Apponyi Albert* tiszteletet keltő alakja. József főherceg képviseletében *Algya Sándor* ezredes jött el. A nemzetgyülést *Rakovszky István*, a Ház elnöke képviselte, kivüle ott voltak még *Ruffy Pál* és *Patacsi Dénes* államtitkárok, valamint a nemzetgyülés számos tagja. A főváros nevében dr *Bódy Tivadar* polgármester, *Berczel Jenő* és *Buzáth János* tanácsnokok, a Tudományegyetem és az Állatorvosi főiskola képviseletében az intézetek rektorai, dékánjai és a tanári kar több tagja volt jelen. A helyőrség tisztikara *Sávoly János* vezérőrnagygyal az élén jelent meg az ünnepségen. Ott volt Flederus holland főkonzul is.

Az előkelőségek megérkezése után

a Mátyás-templomban

kilenc órakor ünnepi szentmise volt, melyet Mészáros János érseki helytartó celebrált. Ugyanekkor a Szentháromság-téren felállitott és lombsátorral körülvett oltárnál *Nemes Antal* püspök mondott misét fényes segédlettel. A Mátyás-templomban celebrált misén *Sugár Viktor* karnagy vezetésével és *Pusztay Sándor* operaházi tag közreműködésével az egyházi ének- és zenekar Vavrinecz e-moll miséjét és a Boldogasszony anyánk cimü rég egyházi éneket adta elő, a Szentháromság-téren mondott mise közben pedig a helyőrség zenekara játszott. A mise kezdetén felvonult a pompás diszruhába öltözött koronaőrség *Halász Gyula* alezredes parancsnok vezetésével és sorfalat állott. A diszmagyarban megjelent méltóságok a templom szentélyében foglaltak helyet, egyik oldalon a polgári előkelőségek, a kormányzó családtagjai, a kormányzó képviselője, a nemzetgyülés és a kormány tagjai, a főváros, valamint az egyetemek delegáltjai, a másik oldalon pedig a tábornoki kar, valamint a nemzeti hadsereg tisztikara.

A mise végeztével

a körmenet

elején a helyőrségi zenekar vonult fel Fricsay Richárd karmester vezetésével, utána a diszes templomi zászló nyomában a fehérruhás iskolás leányok hosszu sora, majd a női és férfiegyesületek, közük a Szociális Missziótársulat Farkas Edit főnöknő vezetésével, a kongregációk, Szent Ferenc harmadrendje, a plebániák, az egyházközségi képviselőtestületek és egy diszszázad katonaság. Ekkor csatlakozott a menethez a nagyszámban megjelent papság, a ciszterciták, élükön Baranyai Jusztinnal s az irgalmasrendiek. A testőrség sorfala közben Mészáros János érseki helynök lépett ki a templomból az Oltáriszentséggel kezében. A baldachin mögött a miniszterek, a kormány és a nemzetgyülés elnöke, a hatóságok fejei, az egyetemek és főiskolák rektorai s a már emlitetteken kivül számos nemzetgyülési képviselő, köztük *Giesswein Sándor* pápai prelátus, Slachta Margit haladtak. A legnagyobbrészt diszmagyarban megjelent polgári méltóságok után a tisztikar vonult föl, közöttük báró Willerding gyalogsági főfelügyelő, gróf Csáky Zsigmond csendőrségi főfelügyelő, majd Csiszárik János püspök, követségi tanácsos és még számosan. A menetet bezáró diszszázad után csatlakozott a sok ezer főnyi közönség, mely a Verböczy-utcán át a Nándor-téren felállitott oltárhoz vonult, onnan az Uri-utcában a Sztáray-palota előtti oltárhoz. Innen visszakanyarodva a Disz-téren át a Tárnok-utcai Sztankovszky-palotánál állott meg ismét a menet, majd visszaérkezve a Szentháromság-szobor nyugati oldalán felállitott oltár körül, ahonnan utoljára adtak áldást a Szentséggel. A templomba visszatérve végül Te Deumot tartottak.

A Disz-téren való elvonulás alkalmával *a budavári honvédszobrot* koszoruzták meg s ezernyi galylyal és virággal boritották be a szobor talapzatát néma tiltakozásul a minket lealázó béke ellen.

Az egyház ünnepe után a pesti oldalon hatalmas sokaság tüntetett némán, méltóságteljesen az integer Magyarország mellett.

A Gizella-téren

fehérruhás leányok, a Zsófia leányegyesület tagjai, fogadják az érkezőket, virágokat kinálva, a Szózat költőjének szobrára, melyet tiz órára már óriás bokrétává varázsolt a tüntetők kegyelete. Iskolás gyermekek végtelen sora, öregek, ifjak jönnek egy-

más után, mind virággal és emlékező szivvel Vörösmarty iránt.

Tizenegy órakor érkezett meg a Vörösmarty-szoborhoz a Területvédő Liga nagy küldöttsége, amelynek nevében Ajthay József ügyvezető-alelnök a következő szavak kiséretében helyezte el a hatalmas nemzetiszin-szalagos tölgyfakoszorut:

— Leteszem a koszorut a Területvédő Liga nevében a hazafiság halhatatlan költőjének szobrára, hódolva lánglelkü szellemének. A szétszakitott ország minden részében a meggyötört lelkek millióinak ajkáról elemi erővel tör ki a mi könyes imádságunk, szent fogadalmunk: a Szózat . . . És testvéri láncban összeforrva énekli az imát a magyar, a német, a tót, a rutén, a vend és a horvát. Azt üzenjük Párisba a hatalmaskodóknak, az országcsonkitóknak: *husz millió ember lelkében és szivében él kitörölhetetlenül a mi ezeréves szent hazánk* s ezt gyarló emberi erő szét nem rombolhatja, el nem rabolhatja. Azt üzenjük Párisba — feleletképen ezeréves hazánk szétszakitásának gonosz merényletére — a mit a koszoru szalagjára irtunk: *„Huszmillió ajkon felcsendül: Hazádnak rendületlenül . . .“*

A küldöttség ezután méltóságteljes csendben

a Petőfi-szoborhoz,
majd a budavári Honvéd-emlékhez

vonult fel. A Petőfi-szobornál *Okolicsányi László* helyezte el a Területvédő Liga koszoruját, melynek szalagjára a következő szavakat irták: „Esküszünk, hogy rabok soha nem leszünk.“ — A Honvéd-emlék koszoruját *Karafiáth Jenő* volt államtitkár tette le, ennek a koszorunak a szalagján ez volt a felirat: „Honvéd erény szerzi vissza szent hazánk határait.“ — A délelőtti ünnepségek ezzel be is fejeződtek és az ünneplő közönség impozáns komolysággal, csendben szétoszlott.

A Területvédő Liga tagjai a délutáni programm szerint öt órakor gyülekeztek *Szontagh Tamás* és *Ajthay József* alelnökök és dr *Krisztics Sándor* főtitkár vezetésével a Baross-téren. Ugyanott gyülekezett az Erdélyi Magyarok Székely-Szövetsége, amelyet dr *Rákóczi Imre* tanár, a szövetség főtitkára vezetett. A béke ellen tiltakozó sok ezer főnyi tömeg félhat órakor ért a Kerepesi-uti temetőbe

Kossuth Lajos mauzoleumához,

Szontagh Tamás, a székelyek *„Éljen az unio“* feliratu zászlaja alatt mondott beszédet.

— Urnapján, a csendes szent helyen — mondotta többek között — fohászszal helyezzük el zöld koszorunkat a nemzet nagyjának, Kossuth Lajosnak sirjára. Könyörgünk Istenhez, hogy a nehéz helyzetben ne hagyjon el bennünket. Kossuth Lajos szelleméhez küldünk egy fohászt, hogy acélozza meg izmainkat és erősitsen meg bennünket. Most jusson eszünkbe Kossuth apánk mondása, hogy: „Olyan igazság még nem volt, mint a magyarság ügye!“ — Könyörgéssel és reménykedéssel teszszük le koszorunkat Kossuth Lajos hamvaira.

Ezután elhelyezték a koszorut, melynek szalagján a következő felirás volt: *„Uj szabadságharc vár ránk, oh légy velünk Kossuth Apánk!“*

Rákóczi Imre tanár, az Erdélyi Magyar Székely-Szövetség főtitkára, az erdélyi menekültek nevében beszélt.

— Erdélyből zarándokoltunk mi számüzöttek az egykori bujdosóhoz, az ő örök szelleméhez, hogy segitséget kérjünk erdélyi véreinknek. Azt kérdezzük, hogy nem álom volt-e ez az óriási kálvária, amit Magyarország végig járt. Az Erdélyi Magyar Székely-Szövetség nevében teszem le gyászunk és reményünk koszoruját.

A koszoru elhelyezése után a többezernyi tömeg elénekelte a Himnuszt. Ezután a közönség Kossuth Lajos sirjára egy-egy szál virágot helyezett el. Félhét órakor érkezett a mauzoleumhoz a XIV. választókerület Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja és a II. Rákóczi Ferenc Társaság, amelyeknek nevében *Lippay József* esküt mondva tette le Kossuth Lajos sirjára a koszorut. Az ünnepi demonstráció hét óra felé ért véget.

Szegeden

harmincezerre menő tömeg vett részt az urnapi körmeneten. A Belvárosban feldiszitették az utcákat, az ablakokat kivilágitották. A Templomtéren Várhelyi József prépostkanonok tartotta meg a diszes szertartást. Az oltár mögött állottak a polgári hatóságok vezetői, az oltár jobboldalán foglalt helyet a katonai tisztikar Janky Kocsárd ezredes körletparancsnok s Svoy vezérőrnagy vezetésével. A szertartás befejeztével megindult a menet. A szentségbemutatás előtt a diszszázad parancsnoka disztüzet vezényelt.

Nyugatmagyarország tiltakozása.

Vas vármegye elszakitásra itélt nyugati részeinek magyar, német és vend lakossága impozáns népgyülést tartott Szentgotthard községben, hogy kifejezést adjon magyar érzelmeinek és tiltakozzék az erőszakos béke és szükebb hazájának elszakitása ellen. Dr Vargha Gábor német, Milota Sándor fővárosi tanár vend nyelven szólott a tömeghez. A gyülés végeztével a három-négyezer főnyi tömeg a Himnusz hangjai mellett lelkesen tüntetett Magyarország egysége mellett.

A pénteki tüntetések.

A Budapesten tartózkodó menekültek szerdán délután Pestvármegye székházának tanácstermében Persay Ferenc alispán elnöklésével gyülést tartottak, amelyen a megszállott területek törvényhatóságainak vezetői teljes számban vettek részt. Az értekezlet egyhangulag nagy lelkesedéssel elfogadta dr Hankó Elemér kolozsmegyei alispán amaz inditványát, hogy a békeszerződés aláirásának napján, 4-én, hangtalan tüntető felvonulást rendeznek az összes menekültek részvételével. A vezetőség ez uton is felkéri a fővárosban tartózkodó összes menekülteket, hogy ebben a tüntető felvonulásban kivétel nélkül mindenki vegyen részt. A gyülekezés reggel félkilenc órakor az Árpád szobor előtt van, ahonnan Erdély, Észak- és Délmagyarország jelzőtáblák alatt a Bazilikába vonulnak, ahol istentiszteletet hallgatnak végig, ezután a tömeg a Vilmos császár-uton és Kossuth Lajos-utcán át a Petőfi-szobor elé vonul és ott minden szónoklat mellőzésével csupán a Himnuszt éneklik el.

A budapesti kávésipartársulat elnöksége felhivja a kávéházak tulajdonosait, hogy üzleteiket pénteken délelőtt tiztől két óráig tartsák zárva, este pedig mellőzzék a zenélést.

A pesti izraelita hitközség összes templomaiban pénteken az esti istentisztelet keretében külön megemlékezés fog történni a békeszerződésről és ugyanez alkalommal a hitközség lelkészei fel fogják hivni a hiveket, hogy csüggedés helyett kitartó munkával iparkodjanak a magyar haza jövőjét megalapozni.

Uj ima.

Pozsony, Nagyvárad, Kolozsvár, Arad,
Magyar volt, magyar marad.

Pozsony, Nagyvárad, Kolozsvár, Arad,
Magyar volt, magyar marad.

Pozsony, Nagyvárad, Kolozsvár, Arad,
Magyar volt, magyar marad.

Fel a fejjel, ha a szív gyászol is
És bárki bármit mond,
Mondjátok tizszer is, huszszor is, százszor is:
Pozsony, Nagyvárad, Kolozsvár, Arad
Magyar volt, magyar marad!

Szenes Béla.

Egy frivol akta.

Az Országos Orvosszövetség a magyar orvosi kar társadalmi életének legszebb alkotása. A magyar orvosok, épen ugy mint a magyar ujságirók, nem tudtak kamarává megszervezkedni és maga az orvostársadalom is sok alakulatba van tagolva. Van Orvosszövetség, Orvos-Klub, Orvosegyesület, Orvoskaszinó, Közkórházi Orvostársulat stb. Az Orvosszövetség kamarai fórum, az Orvosegyesületnek tudományos jellege van, az Orvos-Klub és Orvoskaszinó társaskör, a Közkórházi Orvostársulat pedig szakegylet, de az Orvosszövetség kivételével mindegyik budapesti csoportosulás kamara — és erkölcsi fórum jellege egyedül az Országos Orvosszövetségnek van. Ezt a magyar orvosok kilencven százaléka elismeri.

Orvosaink a forradalmak és a proletárdiktatura idején társadalmi megbizható elemei közé tartoztak, kivétel csak egy kis töredék volt: az orvosi karnak az a része, amelyeket a háborus évek megakadályoztak tanulmányaik folytatásában s amely egyetemi félévek kergetésével a háboru folyamán lett orvossá. E fiatal orvosok mentalitása a háborus szenvedések következtében, orvosi tudásuk pedig a békeorvosokéval szemben, sajnos, nagyon elégtelen. Ezek a fiatal orvosok főleg azok, akik kórházakban és szanatóriumokban dolgoztak, kórházi ápolókkal és szolgákkal szövetkeztek a forradalmak alatt és keserves órákat szereztek öregebb orvostársaiknak, akik nem voltak hajlandók különbséget tenni proletár- és burzsuj-betegek között. Ezek a fiatal orvosok az orvostársadalom egyik csoportjának sem voltak tagjai, sem az Orvosegyesületnek, sem az Orvosszövetségnek, igy tehát a proletárdiktatura bukásakor sehol nem indult meg ellenük eljárás. Az orvosok óriási többsége ezt sulyos igazságtalanságnak tartotta, mert hisz a forradalom bünös orvosai ily módon megszabadultak minden megtorlástól. Hogy ez meg ne történhessék, az Orvosszövetség budapesti csoportjának választmánya kimondotta, hogy minden orvos ellen, akire a forradalmak idején tanusitott magatartása miatt bárkinek panasza van, még akkor is megindítja az eljárást, ha nem tagja a szövetségnek.

Följelentés nagyon sok orvos ellen érkezett, egyebek között báró babarci *Schwartzer Ottó* és dr *Szöllősi Lajos* ellen is. Schwartzer a néhai hires elmeorvos fia, a Vöröskereszt Egylet vezetőségéhez tartozott, dr Szöllősi Lajos a Vöröskereszt kórház orvosa volt. Báró Schwartzer a Károlyi-forradalom alatt és később a kommunizmus hónapjaiban oly sulyos megitélés alá eső magatartást tanusitott, hogy a diktatura bukása után a Vöröskereszt Egylet igazgatósága nem igazolta. Egyik legsulyosabb kommunista cselekedete az volt, hogy szövetkezett Szöllősi Lajossal, aki az Orvosszövetség vizsgálóbizottsága megállapitása szerint dr *Imrédy Béla* egyetemi tanárnak, a Vöröskereszt-kórház főorvosának, erőszakos eltávolitása után átvette a kórház vezetését s aki báró Schwartzer hatása alatt a diktatura bukása után sem volt hajlandó helyét elhagyni és még négy héten keresztül bitorolta az őt meg nem illető helyet. Báró Schwartzerra, aki az orvosi oklevelet negyven éves korában kapta meg, az Orvosszövetség fegyelmi választmányának vizsgálata szerint a proletárdiktatura alatt a Vöröskereszt-kórház direktóriumának egyik leglegkonjunkturálisabb vezetője volt kommunista irányban, másrészt pedig a kommün bukása után ő vette rá dr Szöllősi Lajost, hogy helyét ne engedje át dr Imrédy Bélának. Az Orvosszövetség ugy babarci Schwartzer Ottót, mint Szöllősi Lajost rosszalásra itélte és csak azért nem zárta ki tagjai sorából, mert egyik sem tagja az Orvosszövetségnek.

Kommunistáknak nagyszerü összeköttetéseik vannak a városházán. Igy történt, hogy egy frivol akta érkezett a városházáról az Orvosszövetséghez. Budapest polgármesteri hivatala felelősségre vonta az Orvosszövetséget, amiért rosszalásra merte itélni báró Schwartzert és dr Szöllősit. Az átiratban megkérte ezt az Orvosszövetséget, hogy mi jogon avatkozik be olyan orvosok viselkedésének elbirálásába, akik nem tagjai az Orvosszövetségnek?

Mi pedig azt kérdezzük a belügyminiszter urtól, hogy vállalja-e a felelősséget a nemzetgyülés előtt a kommunisták védelméért?

Dr Szöllősi Lajos 52,561—1920. XI. sz. a. panaszszal fordult a polgármesterhez az Orvosszövetség ellen, amiért a szövetség őt rosszalásra itélte, noha nem tagja. Mert egyesületről volt szó, az aktát a közjogi (XI.) ügyosztály kapta és nem a közegészségügyi (X.) ügyosztály, amelyre felülről nem lehetett volna nyomást gyakorolni, mert dr Csupor József tanácsnok a felülről jövő beavatkozásokat nem veszi tekintetbe. Május 17-én a közjogi ügyosztály a következő határozattal, illetőleg átirattal tört az Orvosszövetség ellen:

Ezt a panaszbeadványt hivatalos másolatban a Budapesti Orvosok Szövetsége elnökségével a 15008—1920. b. m. rendelet alapján olyan felhivás kapcsán közlöm, hogy észrevételeit tizenöt nap alatt hozzám irásban mutassa be. Egyben jelentse be, hogy dr Szöllősi Lajos tagja-e a Szövetségnek s mutassa be a Szövetség kormányhatósági jóváhagyással biró alapszabályainak egy példányát és azon gyülési jegyzőkönyvek másolatait, amely ülésekben a panaszos ügye a Szövetségben tárgyaltatott. Megjegyzem, hogy a Szövetségnek ebben az ügyben folytatott eljárása, — miként a panasz e beadványból és a Szövetségnek a panaszoshoz intézett 146—1919. és 42—1920. számu leveleiből kitetszik — nem felel meg a 15.008—1920. b. m. sz. alatt kiadott rendelet követelményeinek. Budapest, 1920 május 17. Édes Endre, s. k., tanácsnok.

A magyar orvosi kar erkölcsi fóruma ellen intézett merényletnek tekinti ezt az illetéktelen és pusztán paragrafusokon táncoló hatósági beavatkozást és erélyes állásfoglalással fogja az igazság elhomályositását megakadályozni.

Fehéri Armand.

Külképviseletünk.

A külügyminiszteriumban történt uj kinevezések külügyi hivatalunkban uj személyzeti státust létesitenek, a kereskedelmi igazgatókét. Ez azt tanusitja, hogy a külügyminiszterium a felállitandó követségektől a magyar gazdasági érdekek hathatós védelmét kivánja és ezért olyan szakférfiakat oszt be oda, akik hosszu éveken keresztül külföldi gazdasági összeköttetéseink érdekében már eredményesen működtek. Sok ilyen állást azonban aligha fogunk kreálhatni, mert ez igen nagy költséggel járna. Remélhetjük, hogy akiket kineveztek, buzgón és sikeresen fogják végezni a dolgukat, erélyesen és kellő érzékkel fogják megvédeni a magyar gazdasági érdekeket. Az uj intézmény azonban nem a legszerencsésebben van megalkotva, mert a kereskedelmi igazgatókat nem fogja-e elkedvetleniteni az a körülmény, hogy az uj státusban előmenetelről nem lehet szó, miután a diplomáciai státusba ugy látszik nem mehetnek át. De ez nemcsak az ő egyéni bajuk lesz, hanem az egész magyar közgazdaságé. Ennek az érdekei ma oly fontosak és ezeknek a védelme oly nehéz munkát kiván meg, hogy igénybe fogják venni az egész diplomáciai és konzuli kar megfeszitett munkáját. De a védelem csak ugy lesz sikeres, ha ezt a megfeszitett munkát külügyi képviseletünk egész személyzete kellő szaktudással fogja végezni. Ki fog tünni, hogy a kereskedelmi igazgatók nem képezhetnek külön státust, mert minden követnek, követségi tanácsosnak, konzulnak és alkonzulnak a „kereskedelmi igazgató“ szaktudásával és gyakorlati érzékével kell birnia. Miután minden jel arra vall, hogy a világháboru után uj Európa kialakulásában a *gazdasági és szociális* kérdések képezik majd a döntő tényezőt.

A spaai konferencia.

Genf, jun. 3. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* Az olasz kormány lemondott arról, hogy a spaai konferenciát hosszabb időre elnapoltassa, de mindazonáltal nem biztos, hogy a konferencia már e hónap 21-én megkezdődhetik. A san-remoi konferencia határozatai értelmében szükséges, hogy Franciaország, Anglia és Belgium előre megállapitott programmal menjenek a konferenciára, ezeknek az előzetes tárgyalásoknak a helyét és idejét azonban Páris és London között még meg sem állapitották. A francia kormány programmját megállapitása után előbb még Olaszország és Belgium elé kell terjeszteni. Párisban az a benyomás, hogy Lloyd-Georget ez idő szerint teljesen az irországi és ázsiai zavarok kötik le és a versaillesi békére vonatkozó megbeszéléseket nem minden szándékosság nélkül halogatja, hogy Krasszinnal való tárgyalásainak az eredményét bevárja.

—

Pesti furcsaságok.

Mint afféle pontos ember, minden áldott nap pontban hat órakor ébredek. Kiugrom az ágyból, ölbe kapom a ruhámat és hogy a feleségem föl ne ébredjen, lábujjhegyen, nesztelenül kisompolygok a hálószobából. Felöltözöm, kisétálok a körutra. Rézi nénitől megveszem az összes napilapokat, aztán kimegyek a ligetbe, leülök egy padra és mohó érdeklődéssel hozzáfogok az olvasáshoz. Meg kell jegyeznem, hogy politika, szinház, irodalom, müvészet, közgazdaság nem érdekel. Tárcát nem olvasok; arra sem vagyok kiváncsi, hogy mi történik a rendőrségen meg a törvényszéken . . .

Nevetni fognak: élek-halok az apróhirdetésekért! Ott pezseg a világvárosi élet ezerféle megnyilatkozásában. Lelki szememmel szinte látom azokat a szegény ördögöket, akik eladogatják ingóságaikat, a parvenüket, akik szőnyegeket, festményeket, régiségeket keresnek megvételre; a szédelgőket, akik káprázatos igéretekkel akarják lépre csalni a hiszékeny embereket, a házasságközvetitőket, akik csak ugy dobálóznak a milliós hozományokkal és látom az áldozatokat, amint buta fejjel beleesnek a hálóba. Jót mulatok azon az okleveles szülésznőn, aki gondosan megszövegezett hirdetésben „300 koronáért diszkréció mellett elvállal szülni hölgyeket.“ Felvonulnak előttem a kesergő, randevuért esdő, áradozó, boldog és boldogtalan szerelmesek és szinte hallani vélem a pásztor-órák ketyegését. Itt zajlik le az Élet minden gyötrelme, komikuma, tragikuma és tragikomikuma. Imádom a minden olvasmányok között legszórakoztatóbb apró és nyilttéri hirdetéseket! . . . Ma reggel például a következő hirdetés tünt a szemembe:

Félreértések
elkerülése céljából értesitem a t.
közönséget, hogy **nem vagyok**
azonos azzal a
TÖRÖK IZIDOR
nevü, többször büntetett *szénkereskedővel*, akit árdrágitás miatt tiz napi elzárásra itélték. Tisztelettel
TURTELTAUB ÁRPÁD
cukorka kereskedő
Suttogó-utca 3.

Gondolkodóba estem. Hm! Mi oka lehetett Turteltaub urnak arra, hogy ebben a különös formában nyilvánosan megbélyegezze azt a szegény Török Izidort, aki még csak nem is konkurrense? Furta az oldalamat a kiváncsiság és elhatároztam, hogy privát használatra meginterjuholom a cukorkakereskedőt. Hónom alá kaptam az összes ujságokat és rohantam a Suttogó-utcába.

A Turteltaub-üzlet már nyitva volt; a bolt ajtaja előtt óriási népcsődület. Közelebb jutva, segélykiáltásokat hallok: „*Segitség! . . . Gyilkos! . . .*“ Nekem se kellett több. Berontottam az üzletbe és bátran körülnéztem. Hát uramfia! Ott fekszik a padlón Turteltaub, egy atléta termetü férfiu térdel rajta és csihi-puhi! irgalmatlanul dögönyözi. Kitép hajából egy csomót, aztán felcihelődik, és mint aki jól végezte dolgát, — pödör egyet a bajuszán és távozik.

Ezek után már férfias kötelességemnek tartottam, hogy beleavatkozzam a dologba. Nagybátran oda állok Turteltaub elé:

— Mi az, mi történik itten?

Az elpáholt kereskedő feleletre se méltat, csak a tagjait fájditja, ellenben egy ismeretlen nyápic emberke belekapaszkodik a karomba és huz magával kifelé.

— Jöjjön, uram, majd elmondom, hogy mi történt . . . Az történt, hogy tegnapelőtt beállitottam Turteltaubhoz, hogy csokoládét vegyek. A feleségem ugyanis már két hónap óta macerál egy darabka csokoládéért. Hadd legyen öröme szegénynek. Fölkapok egy Grison-csokoládét. „Mi az ára?“ Kérdem én. „Huszonöt korona.“ Feleli ő. „Gaz árdrágitó!“ Mondom én. „Ez a csokoládé benn a Pilypalaty-utcában 12 koronába kerül és maga künn a Suttogó-utcában 25-ért vesztegeti? Följelentem! Hajmáskérre internáltatom! . . .“ És tetszik tudni, mit felelt a gazember? Nem szólt egy kukkot se, csak fölnyalábolt, mint egy lisztes zsákot és kitett az utcára . . . Megállj, akasztófáravaló, ezt megkeserülöd! . . . És elhatároztam, hogy a nyakára küldöm Török Izidor szénkereskedőt.

— Ismeri őt?

— Sohse láttam, de nagy krakéler hirében áll. Kaptam magam és Turteltaub aláirásával közzétettem egy hirdetést . . .

— Elég! Mindent tudok. Hahaha! Beigazolódott a példaszó, hogy inter duos litigantes tertius gaudet.

Gutius.

A legfelsőbb tanács feloszlik.

Berlin, jun. 2. Francia jelentés szerint *Lloyd-Georgenak* az a szándéka, hogy maga képviseli Angliát a népszövetség tanácsában. Ebben az esetben *a legfelsőbb tanács teljesen föloszlik. Cecil Róbert* lord hir szerint helyesli Lloyd-George szándékát, mert a legfelsőbb tanács további müködését ártalmasnak tartja és azt hiszi, hogy nagyon megakadályozza a népszövetség munkájának eredményességét.

Szinház és zene.

* (M. kir. operaház.) A Wagner-ciklus fönséges zenedrámái közé csütörtökön bájos tánc-intermezzo ékelődött: előadták R. Szentpál Olgának „Oberon és Titánia“ cimü táncjátékát, *Galafrés Elzával* a Titánia szerepében. A szerző Dalcroze-iskolájának növendékei adták a többi szerepet; feltünt Oberon szerepében a kedves *Tolnay Lona* és Puck manó szerepében a bájos *Lányi Grete*. Dohnányi vezényelte a zenekart és az ő Pierrette fátyola cimü némajátéka egészitette ki — a Susanne titka c. egyfelvonásossal együtt — az előadást.

* (Városi szinház.) Braida olasz társulata Urnapján kitünő *Carmen*-előadással szerezte meg a bemutató sikerét. A cimszerepben *Zinetti* asszony aratott zajos sikert; a „drót nélküli“ Marconi-nak leánya és Zinetti Mario zongoramüvésznek özvegye — egyébként pedig széphangu és szép megjelenésü müvésznő, akinek sötét szinezetü értékes mezzoszopránja kulturált és lendületes előadásban érvényesült. Micaelát *Rinolfi Isora* énekelte, ugyancsak csengő, kellemes hanggal. *Fleta* ma is diadalmaskodott, don José virágrománcát a közönség viharos kivánságára meg kellett ismételnie. *Palermi* érdekes megjelenésü, de egyébként jelentéktelen Escamillo volt. — A zenekart ezuttal *Arturo Sigismondo* vezényelte; *könyv nélkül*, és épen azért teljes körültekintéssel és igaz drámai erővel.

* (Márkus Emilia a Magyar szinházban.) Vagy négy évvel ezelőtt, ép ilyen tájban, nagy eseménye volt a Magyar szinháznak, hogy szinpadán föllépett a Nemzeti szinház illusztris müvésznője, *Márkus Emilia*. Bisson drámájának, a *Névtelen asszonynak* cimszerepét játszotta. És akkor, nyáron, zsufolt házakat vonzott ez a vendégjáték a Magyar szinháznak. Ezt a darabot most, a Nemzeti szinház igazgatóságának előzékenységéből, megint *Márkus Emiliával* a jövő héten fölujitja a Magyar szinház.

* (A Dachselmayerék) pozsonyi alakjai miatt cseh részről irredenta darabbá minősitett *Aranykakas* c. bohózatot a *Vigszinház* a jövő szombaton felujitja. A hazafias pozsonyi polgárt annak kreálója, *Vendrey*, leányát pedig ezuttal *Molnár Aranka* játssza. A többi főszerep *Gombaszögi Ella, Lukács Pál, Kertész Dezső, Fenyő Emil* kezében van. Megjegyzendő, hogy ezt a felujitást a Vigszinház még jóval a mi tegnapi hirünk megjelenése előtt határozta el.

* (Aranyember.) J ó k a i romantikus szinmüvét adta zsufolt ház előtt csütörtökön este a *Budai Szinkör*. Sebestyén gárdájához két vendég is csatlakozott: *Faludi Sári*, aki Noémi szerepében volt kedves és kellemes, azután *Benedek Margit*, aki Timea szerepében adta tanujelét becses talentumának. Az előadás egyébként pompás volt; különösen *Czakó Pál* friss, müvészi Tódorja és *Vágóné* ellenállhatatlan Zsófiája tetszett. *Bársony Aladárnak* (Tímár) és *Füzes Annának* (Athália) is meg kellett jelennie a hivó tapsokra.

* (Az olaszok a Városi Szinházban) szombaton a *Pillangó kisasszonyt* adják; a cimszerepben *Rinolfi Isora* mutatkozik be. *Pikertont* Ferrario Arturo adja. Vasárnap délután *Toscát* ismétlik a bemutató szereposztásában. Este *Rigoletto* kerül szinre Saleschivel a cimszerepben. A herceget *Marescotti* énekli, Gildát *Dalmazio Cosello*. A Rigoletto előadására a jun. 4-iki keltezéssel ellátott jegyek érvényesek.

* (Szombaton, e hó 5-én 50-ik előadását) éri meg Drasche Lázár Alfréd *Tüzpróba* cimü darabja, mely a jubiláris estén is a bemutató szereposztásában kerül szinre a Magyar Szinházban.

* (Századik előadása felé) halad nap-nap után telt házak mellett a Cigánygrófné. A közönség minden egyes este tapsokkal jutalmazza a szereplőket és megismételi a darab főbb számait.

* (A Scalaszinházban) ma nincs előadás. — Holnap és vasárnap *este 7 órakor a Szép Heléna* van müsoron, a bemutató együttesével. — *Vasárnap délután ¼4 órakor* a *Pünkösdi rózsát* játsszák.

* (A Budapesti szinház ünnepélyes megnyitó) előadása szombat, junius hó 5-én este 6½ órakor lesz a *Három a vén lány* (Drei alte Schachteln) Walter Kollo operettjével *Faragó Jenő* forditásában. A teljesen uj biedermeier-jelmezek Berlinből már megérkeztek. Látványosságnak szánta a direkció a báli terem stilszerü diszletét. A szombati bemutatóra a szinházjáró közönség notabilitásai már megváltották jegyeiket. Vasárnap délutánra és estére is váltják a jegyeket *Bárdnál* és a Budapesti szinház pénztáránál.

* (A Budai Szinkör) a nemzeti gyászra való tekintettel péntek este nem tart előadást. A péntek esti „Koldusdiák“ reprizére váltott jegyek szombat este érvényesek, a szombat estére váltott jegyeket a pénztár vagy visszaváltja, vagy pedig tetszés szerinti napra cseréli át. A „Koldusdiák“ szombaton és vasárnap este kerül előadásra. Vasárnap délután a „Kis szökevény“ van müsoron mérsékelt helyárakkal.

* (Pénteken, e hónap 4-én,) a béke aláirásának napján, hasonlóan az állami szinházakhoz, a Királyszinházban, a Magyar szinházban, a Belvárosi és az Andrássy-uti szinházban nem lesz előadás.

* (A Keringőszerelem bemutatója) szombaton lesz a Fővárosi Orfeumban. Főszerepeket Honthy Ilona, Berczelly Magda, Járai, Várnai, Szabó játsszák. A zene, szöveg, diszletek egyaránt tényezői lesznek a remélt sikernek.

* (Két ló, egy szamár) szerepel minden este a Scalaszinházban, a *Szép Heléna* előadásában. Orestes (Balogh Böske) kocsin, Achilles (Hegyi) lóháton jön a szinre, mig Menelaus (Gyárfás Dezső) egy szamár hátán távozik az első felvonás fináléjából. Az állatok megjelenése különös érdekességet nyujt a látványosságokban amugy is bővelkedő szinpadnak.

* (De jó cicázni reggel pláne hadsereggel, az édessel . . .) egyik főszáma a **Három a vén lány** operettnek, amelyet *Kerényi Irén* és *Koltai Jenő* dalolnak.

* (A Projektograph mozgószinházai és a nemzeti gyász.) A Projektograph mozgóképipari részvénytársaság a nemzeti gyászra való tekintettel egyetlenegy mozgószinházában sem tart előadást.

Napi hirek.

— (Évforduló.) Örömteli évfordulóhoz érkezett el a mai nappal a magyar nemzet. Ma van egy esztendeje annak, hogy amig az országban a gyilkos vörös terror pusztitott, a szegedi Klauzál-téren feleskűdött a magyar nemzeti kormány. Ekkor született meg a Nemzeti Hadsereg, mely az első pillanattól kezdve a magyarság büszkesége és reménye lett. Szegedre tekintett akkor sóvárogva minden szem, onnan várta a magyarság a Szamuelyak hóhérkeze alatt nyögő és szenvedő népének megváltását. A francia megszállók azonban akkor megakadályozták, hogy Horthy fővezér teljesithesse nagy felszabadító és tisztító munkáját, előbb kiraboltatták ezt a sokat szenvedett országot és népét az oláh hordákkal. De amit Horthy mint fővezér megkezdett, azt mint kormányzó be fogja fejezni. És akárhogy irják is alá a békét Párisban, a magyar nemzet hazája mégis csak Déványtól Vöröstoronyig és a Tátrától Fiuméig terjed.

— (A lakáshivatal elnöke.) A hivatalos lap közli, hogy az igazságügyminiszter dr Tárfi Dezső itélőtáblai tanácselnököt kinevezte a budapesti lakáshivatal elnökévé. Egyidejüleg rendelet jelent meg a lakásügyek miniszteri biztosának hatásköréről, amely a miniszteri biztos eddigi teendőinek legnagyobb részét a budapesti lakáshivatal elnökének hatáskörébe utalja.

— (A harmadik vagyonmentő vásár.) Kétségtelenül minden idők legszomorubb kiállitása az, amelyet hónaponkint a Kinizsi-utcai állami árverési csarnok tágas termeiben rendeznek. Hivatalosan ugy nevezik ezt, hogy a „Nemzeti vagyonmentő vásár aukciója“, de valójában nem egyéb, mint néma jajszava a pusztuló tisztviselőtábor keserves nyomorának. A tönkrement középosztály — amelynek megerősitése pedig minden államnak érdeke — hozza ide a maga féltve őrzött kincseit, a molytól, időtől, betöréstől megóvott utolsó butordarabjait, családi ereklyéit, kegyeletes emléktárgyait, hogy legalább ennivalót tudjon magának vásárolni. Ma nyilik meg a harmadik vagyonmentő vásárra beszolgáltatott áruk kiállitása, mely vigasztalanul elszomoritó látványként tárja elénk intelligens és becsületes lateiner-osztályunknak feltartóztathatatlan tönkremenését. Több mint négyezer tárgy néz itt egymásra riadt szomorusággal, mintha éreznék, hogy meg kell válniok régi gazdájuktól, ki hüségesen viselte gondjukat. Vannak itt régi és még régebbi butorok, kispolgári szobaberendezések, karosszékek, nagyon sok zongora és egyéb hangszerek, porcellánkészletek, aranyórák és láncok, ezüst evőeszközök, bőröndök, képek, egész könyvtárak, cipők, ruhák, fehérnemüek, lámpák, szőnyegek, fényképezőgépek, látcsövek, ernyők, legyezők, pipák, botok, sakktáblák, kitömött madarak, racketek, hermelinek, de ki tudná mind felsorolni azt a sok igazán nélkülözhetetlen butordarabot, amitől a korgógyomru fixfizetésesek megválni kénytelenek — egy falat kenyérért. A közönség vasárnapig nézheti meg ezt a sokféle rendeltetésü és értékü holmit, amelyek között mübecsü képek és olcsó vásári tárgyak is vannak. Az árverés junius 8-tól julius 8-ig tart. A kiállitási árak aránylag nem nagyok és kivánatos, hogy ez a harmadik aukció is legalább oly jól sikerüljön, mint az első kettő.

	OPERAHÁZ (8)	NEMZETI (½7)	VIG (7)	MAGYAR (7)	VÁROSI	KIRÁLY (7)	BELVÁROSI (7)	SCALA SZINH. (7)
Péntek	N i n c s	e l ő d á s						
Szombat	A nürnbergi mest.	Ember tragédiája	A hálók. ellenőre	A tüzpróba	Pillangó kisassz.	Cigánygrófné	A bárónő levelei	Szép Heléna
V. d. u.	—	A nagymama	Szerelem vására	Dolov. náb. leánya	Tosca	János vitéz	—	Pünkösdi rózsa
V. este	Pillangó kisassz.	Fekete lovas	Taifun	Silvio kapitány	Rigoletto	Cigánygrófné	A bárónő levelei	Szép Heléna
	Budai Szinkör ½7	JARDIN (½9)	ROYAL ORF. (½8)	FŐV. ORFEUM (7)	FASOR KAB. (8)	Nyári Apolló (½8)	ANDR.-UTI (½8)	Feketemacska ½8
Holnap	Koldusdiák	Hegedüs fellépte	Rosello Bolondokháza	Keringőszerelem	Elza. Nászuton	Megnyitó a napokban	Fehér és fekete Az aländók	Hogy kell férjet fogni
	FŐV. KABARÉ (8)	Kurimozi (½9,10)	OMNIA (4, 6, 8)	CORSO ½6, ¼8.9	TIVOLI ½5, ½7, ½9	NYUGAT 4, ½7, ½9	INTIM KAB. (8)	
Holnap	Kabaré és parkett-tánc	Miss American IV.: Veritén	A burlingtoni lesznár III.	Miss American III.: Égő város	Miss American II.	A burlingtoni [illegible] II.	[illegible]	

— (Hivatalos jelentés a szerdai tüntetésekről.) A budapesti rendőrség főkapitánysága a junius másodiki tüntetésekről a következő hivatalos jelentést adta ki: „Junius másodikán délután négy óra után az Ébredő Magyarok Egyesületének tagjai a város különböző pontjain gyülekeztek, hogy az entente-missziók előtt a békefeltételek ellen tüntessenek. Az Andrássy-uton kevesen jöttek össze, ezért ott a tüntetés elmaradt. Délután öt órakor az Akadémia-utcában mintegy nyolcvanan gyültek össze az osztrák és cseh követség épülete előtt. *„Nem kell a béke!“* kiáltásokkal tüntetést rendeztek. Egy kődarabbal az osztrák követség egyik ablakát bezuzták. A rendőrség a tüntetőcsoportot feloszlatta. Ugyanebben az időben az Esterházy-utca 40. szám alatt levő olasz misszió, majd a Kossuth Lajos-utca 4. szám alatt levő holland konzulátus előtt a tüntetők szimpatikus tüntetést rendeztek. Hat órakor a Sörház-utca 3. számu egyleti helyiségbe vonultak vissza. Este kilenc órakor az Ébredő Magyarok Egyesületének helyiségéből szétszórva mintegy hatvanan a dunaparti korzóra mentek. A korzón *„Le a zsidókkal!“* kiabálással haladtak végig, ezzel pánikot idéztek elő. Egy négy-öt tagu csoport végigment a Hungária-szálló terraszán, ott két vacsorázó vendéget ólmosvégü bottal fejbe vertek. Az egyiken vérző sebet ejtettek. A tettesek közül négy egyént a nemzeti hadsereg nagyrangu katonatisztjei fogtak el s adták át a rendőrségnek. A rendőrség megállapitotta, hogy az előállitottak mindegyike az Ébredő Magyarok Egyesületének tagja. A tettesek ellen a bünvádi eljárás folyamatban van.“

— (A francia elnök szabadságon.) Deschanel elnök csütörtökön — mint Párisból jelentik — autón a normandiai Lisieuxbe utazott. Valószinüleg négy-hat hétig marad ott.

— (Zápores̈ő.) A fővárosban csütörtökön kora délután erős villámlás és dörgés után holmi szélvihar bevezetésével kiadós zápor volt, amely azonban alig félórig tartott. Az égiháboru következtében a hőség alaposan csökkent és véget ért, ha mindjárt egy napra is, a por uralma.

— (Angolok a Balatonon.) A Budapesten időző külügyi és katonai missziók vezető emberei Gordon délivasuti igazgató kezdeményezésére megtekintették a Balaton idegenforgalmi és kulturális szempontból legfontosabb helyeit. A kirándulók Mister Hohler angol főmegbizott és Gorton tábornok vezetésével szerdán reggel indultak el különvonaton Balatonföldvárra, ahonnan hajón Balatonfüredre, majd Siófokra mentek. Mind a három helyen megtekintették a fürdőberendezéseket és Balatonfüreden különösen a szanatóriumot. A legnagyobb megelégedéssel látták a kulturnivós fürdőberendezéseket és nem győzték eleget dicsérni a balatoni fürdő nagyszerüségét. Siófokon az utat szinielőadás, majd ezt követő táncmulatság fejezte be, a vacsora alkalmával azonban az angolok kifejezett kivánságára beszédeket nem mondottak. A kiránduló társaság tagjai ma két csoportban visszatértek a fővárosba.

— (Halálozás.) Szalay Ferenc Károlyné született Németh Karola, a svájci főkonzulátus titkárának neje, e hónap 2-án, rövid szenvedés után meghalt. Temetése pénteken, 4-én, lesz a rákoskereszturi keresztény temető halottasházából.

— (Kutyakiállitás Budapesten.) A Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete junius 27-én a Tattersaalban az összes kutyafajtákra kiterjedő ebkiállitást rendez. Az összes kutyafajták közül azonbaan a magyar komondor, kuvasz, puli és a rendőrkutyák bejelentése volna különösen kivánatos. Felvilágositást ad Ilosvay L. K. egyleti titkár (I., Fehérvári-ut 56. szám.)

Kraszin tárgyalásai.

Páris, jun. 3. Mint a Daily Herald jelenti, Kraszin tegnap a cseh követségre ment, ahol beszélgetést folytatott dr *Benes* külügyminiszterrel.

Páris, jan. 3. (Havas.) Millerand miniszterelnök a szövetségközi londoni gazdasági tanácsnak francia képviselőjét, Avenolt, kihallgatáson fogadta és végleges utasitásokat adott neki a Kraszinnal folytatandó gazdasági tárgyalásokra vonatkozóan.

London, jun. 2. A Reuter-iroda kijelenti, hogy az angol kormány képviselőjének Kraszinnal való ujabb találkozása még nincs kitüzve. Az orosz küldöttséggel való tárgyalásoknak az a főcélja, hogy gazdasági érintkezést létesitsenek élelmiszer és az orosz parasztnak leginkább szükséges cikkek előállitására szolgáló nyersanyag kicserélésére. A legfelsőbb gazdasági tanács londoni bizottságával való tanácskozás időpontja még nincs megállapitva.

London, jun. 3. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* A Kraszinnal, a bolsevkiek képviselőjével folytatott tárgyalásokról azt jelenti a *Daily Herald* munkáslap, hogy ezek a tárgyalások egyelőre lényegükben politikai természetüek, mert Kraszin hangsulyozta, hogy *Oroszország idegen segitség nélkül is fegyverkezhet.*

A bolsevikiek offenzivája megakadt.

Páris, jun. 3. Varsóból jelentik: A bolsevisták nagy offenzivája, amelyet május 14-én kezdtek nagy erőkkel a Dvina és a Pripet között, a mai nappal *teljesen megakadt*. Csapataink már május 27-én elfoglalták a Berezina-vonalat és több helyütt sikeres támadásba mentek át. A vereségek hatása alatt a Budienny-hadsereg egyik lovasdandára teljes fölszereléssel a mi oldalunkra állott.

A török békeszerződés.

Konstantinápoly, máj. 31. (Reuter.) A török békedelegátusok ideérkeztek és a nagyvezérnek azonnal átadták a békeszerződést, valamint Tevfik pasa memorandumát.

KÖZGAZDASÁG.

* Zürichben igy zárultak a devizák: Berlin: 12.35, Bécs 3.80, Osztrák bélyegzett korona 3.80, Prága 12, Newyork 5.47, London 21.59, Páris 42.40, Milano 32.25, Zágráb 5, Budapest 3.20, Varsó 2.75, Hollandia 202.75, Brüsszel 44.50, Kopenhága 93.50, Stockholm 119.50, Krisztiánia 99.50, Madrid 89.50, Buenos-Aires 240.

* A „Mercur“ Váltóüzleti Részvénytársaság uj részvényeire az elővételi jog folyó hó 4-től 12-ig bezárólag gyakorlandó. Az uj részvények kibocsátási árfolyama 385 korona, ezenkivül a január 1-től számitandó 5 százalék kamat és költség fejében részvényenkint 10 korona, összesen tehát 395 korona fizetendő. Két régi részvény egy uj részvény átvételére jogosit.

* Hollandiába exportál a magyar földmivelési kormány egyelőre egy vaggon bort. További nagyobb kivitelre nézve folyamatban vannak a tárgyalások.

* A budapesti borvizsgáló szakértő bizottságot ujra megalakitja a kormány.

* Szünet volt a mai napon a budapesti tőzsdén, amely hétfőn nyilik meg ujra. Magánforgalom egyáltalán nem fejlődött.

* Argentina gabonatermése — a Nemzetközi mezőgazdasági hivatal jelentése szerint — 58 millió métermázsát tesz, vagyis 16 százalékkal több, mint tavaly.

* Ausztriába ezentul legfölebb 2000 koronát szabad osztrák bélyeggel ellátott bankjegyekben bevinni.

* A sajt ára kilónkint a fogyasztó számára a legujabb rendelet szerint a következő és pedig: groji, félementhali és hasonló 86, somogyi csemegesajt 75, rábaközi 96, mosonmegyei csemegesajt 91, óvári 86, trappista 96 korona.

* A gabonarendelet végleges szövegét a közélelmezési tanács pénteki ülésén állapitják meg.

* A kávéközpont felszámolását rendeli el a közélelmezési miniszter 36.977. számu rendelete.

* A főzőkészülék termelőképessége szerint való átalányozás mellett gyakorolható szeszfőzésre vonatkozó rendelkezések végrehajtása tárgyában megjelent a csütörtöki hivatalos lapban a pénzügyminiszter 37.200 számu, junius első napjától számitandó hatálylyal életbelépő igen terjedelmes rendelet mellékleteivel együtt.

* A haszonbérmelés iránt való kérelmet — ha az ingatlan olyan vidéken van, amely a megszállás alól február 8-ka és junius 3-ka közé eső időben szabadult föl — julius 31. napjáig lehet a csütörtökön megjelent 4420. számu kormányrendelet értelmében előterjeszteni.

* A gyapot árzuhanásáról ismételve megemlékeztünk. A filadelfiai Slovan-féle világcég ennek folytán 26 millió dollár passzivával fizetésképtelen lett.

* A marhavásárra e héten 538 darabot hajtottak fel; az árak 2—4 koronával emelkedtek.

SPORT. A csütörtöki eredmények. A mai két első osztályu mérkőzés a várakozásnak megfelelő eredménynyel végződött. A MTK 6 : 1 (2 : 0) arányban győzött a MAFC ellen, a „33“ FC pedig 1 : 0 arányban a NSC ellen. Utóbbi mérkőzés öngoallal dőlt el.

MLSz-közgyülés pénteken délután 6 órakor.

Magyar-osztrák athletikai mérkőzés jellege van a BEAC vasárnapi margitszigeti viadalának, amelyen legjobb athletáink ellen Friebe (Grác), Fried, Ehrlich, Haidegger és Weilheim (WAF) állanak az osztrákok részéről starthoz.

Magyar athleták sikere Prágában. A Deutscher Eishockey-Gesellschaft jubiláris athletikai versenyén találkozót adtak egymásnak a magyar, német és osztrák athleták. A magyar fiuk három számban győztek: Grosz István (MTK) 1500 méteren, Mészáros A. Béla (BEAC) a 110 méteres gátfutásban és Pogány Géza (MAC) a sulydobásban. Meglepetést keltett Rau veresége a müncheni Schmidttől és Grosz veresége 800 méteren a bécsi Weinbergertől. Főbb eredmények: 100 méter: 1. Schmidt (München) 11.6 mp., 2. Rau (Berlin). 400 méter: 1. Leber (München) 54.2 mp. 2. Lederer (WAC). 3. Grosz (MTK) 4 p. 36 mp. Távolugrás: 1. Egger (WAC) 6.72 m. 2. Schmidt (München) 6.52 m. Rudugrás: 1 Geil (München) 3.47 m. Sulydobás: Pogány (MAC) 12.47 m. 2. Geyer (München) 12.41 m. 110 méteres gátfutás: 1. Mészáros (BEAC) 17 mp. 2. Ball (Charlottenburg). Négyszer 100 méteres staféta: 1. WAC 45.2 mp.

A MTK és Amateure Svájcban. A Testgyakorlókkal egyidejüleg a bécsi Amateure is Svájcba utazik, ahol a két egyesület programmja a következő: julius 8. MTK—Amateure Zürichben. julius 10—11.: Amateure Nordstern és FC Basel ellen, MTK Zürichben. Julius 17—18.: MTK Nordstern és FC Basel ellen, Amateure Zürichben.

Bécsben csütörtökön zajlott le a meeting hatodik napja. Főfutamában, a Matchbox versenyben mindössze négy kétéves indult. A Lesvári ménes lovai távolmaradtak a mérkőzéstől. A ring Sybaritot favorizálta, de azt Tamok huga és Tschabouk-Kosch előzte meg a célnál. A részletes eredmény: I. 1. Gyere velem (Altmann), 2. Királyné, 3. Dorn. Fm.: Saskia. Tot.: 20 : 22; helyre: 20 : 22, 24. — II. 1. Pek-Güsel (Pretzner), 2. Trumpf, 3. Oroszvár. Fm.: Sietek, Ifen, Imielen. Tot.: 20 : 24; helyre: 20 : 24, 29. — III. 1. Pártoló, 2. Miriboj, 3. Ekkehard. Fm.: Pelopidas, Dragoman, Hermada, Livia, Gross Bonnet, Aurikel. Tot.: 20 : 55; helyre: 20 : 28, 34. — IV. 1. Tamok Huga, 2. Tschabouk-Kosch, 3. Sybarit. Fm.: Irokesin. Tot.: 20 : 57; helyre: 20 : 39, 32. — V. 1. A'Grandige, 2 Hop! 3. Engelbert. Fm: Bamschabl, Ommichen, Alarich, Hafner. Tot.: 20 : 78; helyre: 20 : 24, 22, 24. — VI. 1. Antagonist (Kóré), 2. Revolte, 3. Fugger. Fm.: Ord.-Off., Gábordiák. Tot.: 20 : 27; helyre: 20 : 22, 24. — VII. 1. Toly (Pretzner), 2. Gauklerin, 3. Bank. Fm.: Máskor, Hecuba, Lohengrin, Gravosa. Tot.: 20 : 88; helyre 20 : 35, 32, 34.

Ügetőverseny. Urnapján került eldöntésre az egyesület legértékesebb versenye, a Nemzeti dij, melyben a Pusztaberényi ménes Csavargója győzött könnyen, de tisztátalan ügetés cimén diskvalifikálták és igy a gróf Sennyey által hajtott Wapiti jutott az elsőséghez. Az erősen favorizált Pro Patria mindjárt a start után hibát csinált, mely a győzelmébe került. I. 1. Mánia (Németh), 2. Boskovic, 3. Dünkirchen. Fm.: Szabad mint második disqualifikálva), Csiga. Tot.: 10 : 42; helyre: 10 : 16, 27. — II. Tittol (Sennyey), 2. Pazar, 3. Oroszlán. Fm.: George Kirby. Tot.: 10 : 15; helyre: 10 : 10, 10. — III. 1. Apro (Thomann), 2. Ida, 3. Párka. Fm.: Vera. Tot.: 10 : 14; helyre: 10 : 12, 13. — IV. 1. Wapiti (Sennyey). 2. Pro Patria, 3. Csengő. Fm.: Csavargó (mint első disqualifikálva), Paraszt. Tot.: 10 : 75; helyre: 10 : 15, 12. — V. 1. Grete (Novák). 2. Rosen Leyborn, 3. Querulant. Fm.: Grodeck. Tot.: 10 : 16; helyre: 10 : 12, 12. — VI. 1. Luki, 2. Niagara. 3. Moos. Fm.: Emden. Tot.: 10 : 18; helyre: 10 : 14, 16. — VII. elmaradt. — VIII. 1. Emden (Cassolini), 2. Oberon, 3. Puszi. Fm.: Ördög, Róza, Clematis. Tot.: 10 : 16; helyre: 10 : 13, 18.

Főszerkesztő: DR. LÉGRÁDY OTTÓ.
Felelős szerkesztő: LENKEY GUSZTÁV.